

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van het V.T.I. te Izegem

Hoofdstructuur so

	Pedagogische eenheid	
	Instellingsnummer	34553
	Instelling	V.T.I.
directeur		Philippe VANHAEZEBROUCK
adres		Italianenlaan 30 - 8870 IZEGEM
telefoon		051-33.65.30
fax		051-31.78.44
e-mail		info@vti-izegem.be
website/URL		http://www.vti-izegem.be
	Bestuur van de instelling	974601 - VZW Kath. Secundair Onderw. Regio Izegem te IZEGEM
adres		Burgemeester Vandenbogaerdelaan 53 - 8870 IZEGEM
	Scholengemeenschap	111501 - SGKSO Jozef de Pélichy te IZEGEM
adres		Gentsestraat 31 - 8870 IZEGEM
	CLB	114751 - Vrij CLB Izegem te IZEGEM
adres		Meensestraat 171 - 8870 IZEGEM
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	28/11,29/11,1/12,2/12
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	02/12/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	19/12/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Johanna Coeman
	Teamleden	Reginald Leper Gabriël Poppe Eric Suys

Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. SAMENVATTING	6
SAMENVATTING.....	6
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus	8
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus.....	8
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	9
3.1 Structuuronderdeel: Elektromechanica TSO2 en TSO3	9
3.2 Structuuronderdeel: Auto BSO3	10
3.3 Structuuronderdeel: Bedrijfsvoertuigen BSO3.....	11
3.4 Structuuronderdeel: Lassen-constructie en specialisatiejaar Fotolassen, BSO3	12
3.5 Basisvorming: Geschiedenis in TSO2	13
3.6 Basisvorming: Lichamelijke Opvoeding	15
3.7 Basisvorming: Project Algemene Vakken BSO3 en BSO3,3.....	16
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Begeleiding	18
4.2 Evaluatie	19
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	21
6.1 Wat doet de school goed?	21
6.2 Wat kan de school verbeteren?	21
6.3 Wat moet de school verbeteren?	22
7. ADVIES.....	22
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	22

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. **SAMENVATTING**

SAMENVATTING

Het Vrij Technisch Instituut vormt samen met zes andere scholen en een Vrij CLB de scholengemeenschap Jozef de Pélitchy. Het VTI heeft een breed studieaanbod in het BSO en het TSO. Het leerlingenaantal is in beide onderwijsvormen sedert de vorige doorlichting gedaald, vooral in het BSO. Het se-n-se specialisatiejaar Industriële onderhoudstechnieken kent een toenemend succes, doch dit maakt geen deel uit van het erkenningsonderzoek. De leerlingenpopulatie is weinig gedifferentieerd. Het aantal uitgereikte A-attesten ligt onder het gemiddelde van vergelijkbare scholen. De deelname en het studiesucces van TSO-leerlingen aan de professionele bacheloropleidingen van het hoger onderwijs ligt hoger dan het Vlaamse gemiddelde.

Wat de schoolinterne resultaten van de leerlingen betreft valt de toekenning van behoorlijk veel B-attesten in de tweede graad van het TSO op. Een tijdige heroriëntering, ook naar studierichtingen van het BSO leidt hierbij vaak opnieuw tot een aanknoping bij studiesucces, wat blijkt uit het hoog aantal leerlingen zonder schoolse vertraging.

Het onderzoek van de geselecteerde structuuronderdelen leidt tot de conclusie dat de leerplandoelstellingen van de specifieke vakken in de tweede en derde graad TSO Elektromechanica en Auto, Lassen-constructie en het specialisatiejaar Fotolassen in de derde graad bso in voldoende mate gerealiseerd zijn. Wat de basisvorming betreft voldoet de leerplanrealisatie voor geschiedenis in de tweede graad TSO. De leerplanrealisatie voor project algemene vakken (PAV) in de derde graad BSO voldoet niet maar dit leidt niet tot een gunstig advies beperkt in de tijd omwille van de dynamiek van de vakgroep. De realisatie van de leerplandoelstellingen van de specifieke vakken in het specialisatiejaar Bedrijfsvoertuigen voldoet niet wegens te weinig curriculumtijd voor praktijk autotechniek, terwijl de leerplanrealisatie voor lichamelijke opvoeding niet voldoet, en dit voor de gehele school, overwegend te wijten aan infrastructuurtekorten. Ook de organisatie van het welzijnsbeleid vertoont nog een aantal werkpunten.

Het doorlichtingsonderzoek heeft uitgewezen dat voor een aantal vakken van de algemene vorming de school de leerplanrealisatie nog niet systematisch opvolgt. Het beleid legt de verantwoordelijkheid daartoe volledig bij de professionaliteit van de individuele leraar en de vakgroep. Gebrekkige pedagogische coördinatie en het ontbreken van een gelijkgerichte aanpak door de vakgroepen leidt tot een duidelijk verschillende kwalitatieve invulling. Zo is men op school- en vakniveau nog niet overal toe aan een doelgerichte opbouw van begeleid naar zelfstandig leren en brengt de kennisgerichte aanpak een volwaardige leerplanrealisatie voor vaardigheden en het systematisch nastreven van vakattitudes soms in het gedrang. Voor de technische- en praktijkvakken staan de technische adviseurs, onder leiding van de adjunct-directeur garant voor een gedegen en gecoördineerde aanpak en leerplanrealisatie. Deze zorg komt o.a. tot uiting in de zeer degelijke materiële uitrusting die voor nagenoeg alle technische- en praktijkvakken aanwezig is.

De leerbegeleiding is vooral gericht op curatieve acties en op het remediëren van tekorten. Preventief neemt de school initiatieven om een taakgericht leerklimaat te scheppen en activerende werkvormen te stimuleren. Daarnaast zijn er aanzetten voor het implementeren leren leren. De leerbegeleiding wordt gedragen door het ondersteunend personeel dat hier in evenwel bijgestaan wordt door het beleid, de cel leerlingenbegeleiding en het CLB.

Om het leer- en leefklimaat te optimaliseren hanteert de school een doorgedreven tucht- en sanctioneringsbeleid.

De organisatie van het lessenrooster is niet steeds voldoende doordacht, doch het systeem van blokuren en blokstages zorgt voor een kwaliteitsvolle technische leerplanrealisatie en voor de stagebegeleiding.

De opzet en de organisatie van de leerlingenevaluatie zijn voldoende duidelijk en transparant uitgeschreven in het schoolwerkplan en het schoolreglement. De school hanteert een gedifferentieerd evaluatiesysteem per onderwijsvorm en graad. Er wordt frequent geëvalueerd en er wordt ook op regelmatige basis naar de ouders toe gerapporteerd. Het verloop van de evaluatie en het waarborgen van de validiteit en de representativiteit zijn dan weer de verantwoordelijkheid van de individuele leraar en de vakgroep. De opvolging en evaluatie van het leer- en ontwikkelingsproces van de leerlingen en de manier waarop hierover wordt gerapporteerd is zeer verscheiden en van wisselende kwaliteit. De deliberatie gebeurt op basis van deliberatielijsten en een overzichtstabel. Helder uitgeschreven eenduidige deliberatiecriteria ontbreken voorsnog. De toekenning van B- en C-attesten wordt sterk onderbouwd met voldoende aandacht voor de aangereikte bijsturings- en remediërende initiatieven. Het aantal uitgestelde beslissingen is gering.

De school heeft een visie op het talenbeleid. De oorsprong en de ontwikkeling ervan zijn verankerd in de GOK-werking. Men is erin geslaagd om een breed draagvlak voor deze visie te creëren. Het taalbeleid beoogt een gestructureerde aanpak om via aangeboden tips en activiteiten de ontplooiingskansen van de leerlingen gunstig te beïnvloeden. Naast aandacht voor een keurig taalgebruik en voor het Nederlands als instructietaal, draagt de school ook zorg voor een correcte externe communicatie.

De schoolbrede deelname aan, en de interesse voor talrijke internationale projecten en uitwisselingen bevordert de belangstelling van leerlingen voor andere talen en culturen. Het bewust aanwenden van de complementaire uren voor vreemde talen ondersteunt deze doelstelling. Observaties tonen evenwel aan dat veel schoolparticipanten zich regelmatig uitdrukken in een streektaal en dat in het correcte taalgebruik binnen de school nog heel wat groeikansen liggen.

Het schoolbestuur heeft een krachtig geformuleerde, beleidsondersteunende visietekst m.b.t. de pedagogische schoolwerking. Het schoolwerkplan werd vorig jaar geactualiseerd n.a.v. de eerdere lancering van de school als “vijfsterrenschool”². De school heeft een participatieve besluitvormingsstructuur. Alle vereiste participatieorganen komen regelmatig samen en hebben adviserende bevoegdheid. De samenstelling van het directieteam biedt de mogelijkheid om in consensus genomen beleidslijnen met voldoende draagvlak voorop te stellen en te realiseren.

Vermits het aangeboden onderwijs en de infrastructuur voor een aantal aspecten voor verbetering vatbaar zijn, leidt het erkenningsonderzoek tot een advies dat gunstig beperkt is in de tijd voor lichamelijke opvoeding en de specifieke vorming in de studierichting Bedrijfsvoertuigen. Er is voldoende deskundigheid aanwezig om de vastgestelde tekorten binnen de vastgelegde termijn weg te werken of bij te sturen.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie structuuronderdelen/vakken en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

² Dit werd in 2006 ingevoerd naar het voorbeeld van een populaire televisiereeks.

2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus

Studierichting per graad	Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Elektromechanica	Lichamelijke opvoeding. Geschiedenis.	PV/TV Elektromechanica
Graad 3 BSO Auto	Lichamelijke opvoeding. PAV.	PV/TV en stage Autotechniek
Graad 3 BSO Bedrijfsvoertuigen	Lichamelijke opvoeding. PAV.	PV/TV en stage Autotechniek
Graad 3 BSO Fotolassen	Lichamelijke opvoeding PAV	PV/TV en stage Lassen- constructie
Graad 3 BSO Lassen-constructie	PAV.	PV/TV en stage Lassen- constructie
Graad 3 TSO Elektromechanica	Lichamelijke opvoeding.	PV/TV Elektromechanica

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde structuuronderdelen/vakken het volgende op:

3.1 Structuuronderdeel: Elektromechanica TSO2 en TSO3

Voldoet

Motivering

- De vakken van het specifiek gedeelte met de volgende administratieve vakbenamingen werden onderzocht. In TSO3: TV elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica. In TSO2: TV elektriciteit/elektromechanica, PV/TV elektriciteit/elektromechanica, TV elektromechanica/mechanica, PV/TV elektro-mechanica/mechanica.
- De school hanteert voor bovenvermelde vakken een aantal interne pedagogische vakbenamingen en stemt haar lesopdrachten, leerlingenevaluatie en rapportering daarop af. In de tweede graad: elektriciteit en lab, mechanica, technologie, tekenen/CAD³, praktische realisaties vormgeven en praktische realisaties schakeltechnieken. In de derde graad: mechanica en lab, materiaalkennis en meettechniek, machineonderdelen en lab, studie bureau mechanica/CAD, realisaties mechanica, pneumatische systemen en PLC⁴, hydraulische systemen en PLC, elektrische energievormen en lab, elektrische machines en lab en elektrisch ontwerp en realisatie.
- De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd, nagenoeg alle leerinhouden komen aan bod en het studiepeil voldoet. Heel wat leerlingen uit deze studierichting stromen vlot door naar het hoger onderwijs, hun resultaten zijn behoorlijk.
- In de derde graad worden, in het vak hydraulische systemen en PLC, de vaardigheden met betrekking tot hydraulica vooral verworven via simulatie. Met de medewerking van de VDAB⁵ voeren de leerlingen soms ook praktische schakelingen uit, maar deze mogelijkheid kan niet altijd worden benut. Het zou een meerwaarde vormen voor de opleiding indien de school voor dit probleem een structurele oplossing kan bieden.
- De geïntegreerde proeven zijn kwaliteitsvol uitgewerkt, maar worden niet aan praktische realisaties gekoppeld. De opdrachten sporen echter met het profiel van de studierichting en verwijzen steeds naar een reëel industrieel proces. De samenwerking met het bedrijfsleven vormt een voorbeeld van goede praktijk.
- Het verwerven van een theoretische basis via wiskunde en toegepaste wetenschappen in relatie met en uitgaande van experimenten, zoals het leerplan suggereert, blijkt zelden uit de gehanteerde werkvormen. De theoretisch aangebrachte kennis wordt echter ondersteund door voldoende, door de leerlingen zelfstandig uitgevoerde laboefeningen met bijhorende rapportering in degelijke labverslagen. De aanzet tot projectwerking bevordert het gebruik van moderne technologieën en de samenhang tussen elektriciteit en mechanica. De integratie van ICT in de diverse vakken neemt toe, maar blijft leraargebonden.
- De school neemt heel wat investeringsinitiatieven om machines, apparatuur en leermiddelen up-to-date te houden. Leerlingen en leraren beschikken over degelijk uitgeruste vaklokalen, labs en werkplaatsen.
- De vakinhoudelijke deskundigheid en de inzet van heel wat leraren vormen een sterk punt voor de studierichting. Zij nemen deel aan – vooral vakgerichte – nascholingsinitiatieven. Tijdens de lessen en bij het uitvoeren van opdrachten worden

³ CAD: Computer Aided Design

⁴ PLC: Programmable Logic Controller

⁵ VDAB: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

de leerlingen goed begeleid. Sommige leraren maken gebruik van leer- en werkboeken of delen daarvan, anderen hanteren zelf ontwikkeld of samengesteld cursusmateriaal dat in enkele gevallen te weinig gestructureerd is.

- Het beleid volgt de leerplanrealisatie niet systematisch en gestructureerd op en delegeert de verantwoordelijkheid voor het bewaken daarvan naar de vakgroepen.
- De leraren overleggen - informeel en formeel - in hoofdzaak over organisatorische en materiële elementen van het onderwijsleerproces. Pedagogisch-didactische aspecten van de onderwijspraktijk, zoals het inzetten van activerende werkvormen en het aanwenden van vernieuwende evaluatiemethoden komen zelden aan bod. Bij het implementeren van nieuwe leerplannen wordt tijdens de vakgroepwerking echter ook aan leerplanstudie gedaan. Via de documenten 'coördinatie en symbiose' inventariseert men, in samenspraak met de directie en het middenkader, de leerdoelen en groepeer ze in modules gekoppeld aan lesopdrachten. Daarbij is er aandacht voor het uitzetten van leerlijnen. Bij het einde van een schooljaar gebruiken de leraren deze documenten om eventuele hiaten in de leerplanrealisatie te detecteren en deze informatie aan de betrokken collega's door te geven.
- Op een reeks praktische afspraken na verloopt de evaluatie conventioneel. De focus ligt vooral op de kennis en het product en is in mindere mate afgestemd op het proces, op vakgebonden attitudes en op het in kaart brengen van leervorderingen. De evaluatiegegevens worden door de leraren zelden gebruikt voor het bijsturen van hun pedagogisch-didactisch handelen.

3.2 Structuuronderdeel: Auto BSO3

Voldoet

Motivering

- De vakken met volgende administratieve benamingen werden onderzocht: TV, PV en stage autotechniek. De school hanteert voor deze vakken volgende interne vakbenamingen: organisatie en veiligheid, toegepaste mechanica, carrosserie, motoren, transmissie, elektrische uitrusting, auto-elektriciteit, tekenen/cad⁶, praktische realisaties/stage auto, praktische realisaties lassen-constructie en praktische realisaties mechanica.
- De hoofddoelstelling om onderhoudswerkzaamheden uit te voeren volgens opgelegde criteria wordt kwaliteitsvol gerealiseerd. Uit lesobservaties, gesprekken en documenten blijkt voor praktijk autotechniek een degelijk studiepeil en voldoende leerplangerichtheid. Voor praktijk autotechniek werken de leerlingen meestal per twee aan de goed geplande werkopdrachten, die voldoende representatief zijn voor de vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen. In de complementaire uren biedt de school praktijk lassen aan (waarbij vooral op dunne plaat en carrosserieherstelling wordt gefocust), praktijk mechanica (waarbij minder bij de opleiding aansluitend draai-, frees- boor- en ponswerk aan bod komen) en praktijk carrosserie (waarbij de basiskennis uitdeuken, plamuren, schuren en spuiten wordt aangeboden). Deze complementaire uren bieden, samen met de goed georganiseerde stages (gedurende tien dagen) in het tweede leerjaar, een goede ondersteuning van het voorgeschreven curriculum.
- De lessen en leerinhouden voor de technische vakken worden dit schooljaar verdeeld over verscheidene leraren waarvan sommigen minder affiniteit en/of praktische deskundigheid hebben met het vakgebied auto. Er worden inspanningen geleverd om zich in te werken, na te scholen en de theorie zo veel mogelijk te laten aansluiten bij de praktijk. Naast de basisleerstof i.v.m. motoren, rollend gedeelte en elektriciteit biedt men in het tweede leerjaar een basisopleiding carrosserie aan die goed gestructureerd is. Bij de lessen technisch tekenen/cad ligt de klemtoon momenteel nog te sterk op cad-tekenen van draai- en freeswerkstukken, waardoor de specificiteit van de

⁶ cad: computer aided design

studierichting onvoldoende tot uiting komt. De doelstellingen m.b.t. uitvoeringstekenen en/of elektrische schema's komen in deze lessen in weinig aan bod.

- Het cursusmateriaal is voldoende gestructureerd en afgestemd op het leerlingenpubliek. Er is voldoende samenhang tussen de theoretische onderbouwing en de praktische uitvoering. De uitrusting en de werkopdrachten voldoen voor een degelijke basisopleiding. De nascholingsinspanningen zijn leraarafhankelijk en de afstemming op de sector is gegarandeerd. Van vakgroepwerking zijn geen sporen terug te vinden. Voor praktijk autotechniek werken de leerlingen gemotiveerd, meestal per twee, aan de goed uitgewerkte en op het leerplan gebaseerde werkopdrachten. De individuele begeleiding is taakgericht, gemoedelijk en respectvol. Voor de leerlingen van het tweede leerjaar wordt een blokstage van een week en een alternerende stage van vijf dagen georganiseerd. De stageactiviteiten, die overwegend bestaan uit onderhoudsopdrachten, zijn representatief voor de leerplandoelstellingen. De stagebegeleiding en -evaluatie zijn degelijk uitgewerkt.
- De evaluatie is representatief voor de leerplandoelstellingen en binnen de praktijk is er voldoende aandacht voor inzicht en toepassen. Voor sommige technische vakken is de evaluatie nog sterk gebaseerd op cognitieve kennis. De geïntegreerde proeven (GIP) zijn representatief voor de opleiding en de verslaggeving voldoet. De tussentijdse begeleiding en de eindrapportering van de GIP zijn degelijk uitgewerkt met oog voor proces- en productevaluatie.

3.3 Structuuronderdeel: Bedrijfsvoertuigen BSO3

Voldoet niet

Motivering

- In het specialisatiejaar Bedrijfsvoertuigen zijn de vakken met volgende administratieve benamingen onderzocht: TV, PV en stage autotechniek. De school hanteert hiervoor de interne vakbenamingen onderstel, aandrijving, hydropneumatica, elektrische voorzieningen en praktische realisaties/stage bedrijfsvoertuigen.
- De leerplandoelstellingen voor TV autotechniek worden in voldoende mate gerealiseerd. Uit lesobservaties, cursusmateriaal, gesprekken en documenten blijkt voor deze vakken een degelijk studiepeil. De leerinhouden voor de technische vakken worden goed afgestemd op de praktijk. Alle lesuren en de stagebegeleiding worden aan eenzelfde leraar toevertrouwd, waardoor projectmatig en geïntegreerd werken kansen krijgt. Voor praktijk/stages autotechniek worden de leerplandoelstellingen echter niet in voldoende mate gerealiseerd. De stageactiviteiten (acht lesuren per week) zijn representatief voor de leerplandoelstellingen en in voldoende mate afgestemd op bedrijfsvoertuigen, maar er blijven slechts vier lesuren per week praktijk autotechniek over om alle basisopdrachten systematisch aan alle leerlingen aan te bieden. Door de grote hoeveelheid stages en de beperkte lestijd voor praktijk autotechniek kan men momenteel onmogelijk alle leerplandoelstellingen bij alle leerlingen realiseren. Enerzijds is het stageaanbod verschillend per leerling, anderzijds blijft er te weinig tijd over en ontbreken er nog een aantal gestructureerde en leerplangerichte basisoefeningen die op de stageplaatsen niet aan bod komen. De vastgestelde tekorten situeren zich o.a. op de leerplandoelstellingen m.b.t. onderhoudswerkzaamheden uitvoeren i.v.m. veiligheid- en comfortelektriciteit, motormanagement, diagnose brandstofsysteem, elektropneumatische storingen, in- en uitbouwen van chassisonderdelen, transmissie, stuur- en reminrichting. Sommige hiaten tracht men op te vangen door een klassikale oefening of demonstratie, maar de doelstellingen vereisen vaak inoefenen en zelf doen door de leerling. De tewerkstelling waarbij de helft van het aantal oud-leerlingen werkt in de sector bedrijfsvoertuigen en bovendien nog eens een derde van hen in garages, sluit heel goed aan bij de opleiding en getuigt van een degelijke en op de behoeften van de garagebedrijven afgestemde basisopleiding.
- Het door de leraar uitgewerkte cursusmateriaal is geactualiseerd en gestructureerd. Er is voldoende samenhang tussen de theoretische onderbouwing en de praktische

uitvoering voor een aantal goed uitgewerkte basisopdrachten. De foutdiagnose-oefeningen voor elektrische storingen op de vrachtwagencabine en de didactische oefeningen voor het pneumatisch remsysteem zijn twee voorbeelden van goed uitgewerkte en leerplangerichte werkopdrachten. Het uitwerken van een aantal ontbrekende werkopdrachten was voor dit schooljaar gepland. De uitrusting, aangevuld met externe opleidingsmogelijkheden (via stage en werkplekleren) voldoet voor de opleiding. De nascholingsinspanningen voldoen. Voor praktijk autotechniek werken de leerlingen gemotiveerd, meestal per twee aan enkele goed uitgewerkte en op het leerplan gebaseerde werkopdrachten. De individuele begeleiding is taakgericht, gemoedelijk en respectvol. Alle leerlingen volgen een dag stage per week gedurende het ganse schooljaar. De stageactiviteiten die overwegend bestaan uit onderhoudsopdrachten aan bedrijfsvoertuigen zijn representatief voor de leerplandoelstellingen. De stagebegeleiding en -evaluatie zijn degelijk uitgewerkt.

- Voor de technische vakken is de evaluatie representatief voor de leerplandoelstellingen en is er voldoende aandacht voor inzicht en toepassen. Voor praktijk/stages autotechniek is de evaluatie slechts gedeeltelijk valide omdat verscheidene praktijkgerichte doelstellingen niet systematisch nagestreefd, noch gerealiseerd, noch geëvalueerd worden. De geïntegreerde proeven (GIP) zijn representatief voor de opleiding en de verslaggeving voldoet. De tussentijdse begeleiding en de eindrapportering van de GIP zijn degelijk uitgewerkt met oog voor proces- en productevaluatie.

3.4 Structuuronderdeel: Lassen-constructie en specialisatiejaar Fotolassen, BSO3

Voldoet

Motivering

- In de studierichting Lassen-constructie en het specialisatiejaar Fotolassen zijn de vakken met volgende administratieve benamingen onderzocht: TV, PV en stage lassen-constructie. De school hanteert in de studierichting Lassen-constructie voor deze vakken volgende interne vakbenamingen: technologie, tekenen/cad praktische realisaties/stage lasconstructies en praktische realisaties mechanica. In het specialisatiejaar Fotolassen hanteert men de interne vakbenamingen labo lasonderzoek, uitvoeringstechnieken, tekenen/cad, praktische realisaties/stage fotolassen.
- Voor lassen-constructie worden de basisbewerkingen systematisch ingeoeft aan de hand van een verzorgd uitgewerkte en op het leerplan gebaseerde oefeningenreeks. Het constructiewerk komt aan bod via verscheidene kwalitatieve extra opdrachten voor de school of voor bedrijven. Er wordt voldoende aandacht besteed aan een systematische lastraining in de diverse lasprocédés en met verschillende materialen. Het cursusmateriaal en de werkopdrachten zijn representatief voor de leerplandoelstellingen. De complementaire activiteiten voor praktische realisaties mechanica die bestaan uit draai-, frees-, boor- en ponswerk hebben geen verband met de leerplandoelstellingen. Bij de lessen technisch tekenen/cad ligt de klemtoon veel te sterk op cad-tekenen van draai- en freeswerkstukken, waardoor de specificiteit van de studierichting onvoldoende tot uiting komt. De enige algemene doelstelling m.b.t. tekenen (uitvoeringstekeningen voor lasconstructies lezen en maken) heeft geen nood aan drie lessen per week gedurende twee schooljaren.
- Voor Fotolassen wordt de hoofddoelstelling waarbij de leerlingen minimum één gehomologeerd lascertificaat in een voorgeschreven lasprocédé moeten behalen, in voldoende mate gerealiseerd. De meeste leerlingen behalen bovendien nog enkele bedrijfsgebonden kwalificaties. Er wordt aandacht besteed aan een systematische lastraining in de diverse lasprocédés gedurende zes lessen per week. Uit de stageverslagen blijkt dat de meeste stage-activiteiten (gedurende acht lessen per week) voldoende afgestemd zijn op de leerplandoelstellingen, maar dat er soms ook

activiteiten voorkomen (zoals zandstralen, schilderen, zagen, ontbramen en gaten boren) die niet relevant zijn voor het specialisatiejaar. Voor technisch tekenen ligt de nadruk terecht op schetsen en tekeningelezen van lasconstructies.

- De begeleiding verloopt efficiënt. De inzet, het enthousiasme, de vakdeskundigheid en de samenwerking van de leraren zijn goed. De leerlingen werken zelfstandig, gedisciplineerd en gemotiveerd aan de leerplangerichte opdrachten. De werkplaatsopdrachten zijn voorbeeldig uitgewerkt en steeds te raadplegen in de werkplaats. Voor de technische vakken is het cursusmateriaal voldoende gestructureerd. Sinds dit schooljaar wordt er voor technisch tekenen gepast gebruik gemaakt van de beschikbare cad-mogelijkheden. De werkvormen zijn voldoende aangepast aan de te bereiken doelstellingen. Voor de technische vakken wordt de opbouw van de leerstof ondersteund door demonstratieproeven, didactisch materiaal en ICT-mogelijkheden. Op de vakvergaderingen komen vooral praktische en organisatorische afspraken aan bod. De infrastructuur en de uitrusting zijn voldoende geactualiseerd. De werkplaatsruimte wordt optimaal benut en is uitgerust met een degelijke lasinfrastructuur. De afzuiginstallatie functioneert in voldoende mate.
- De stages (een week blokstage aangevuld met vijf dagen alternerende stage in het tweede leerjaar Lassen-constructie en acht uur per week in het specialisatiejaar) bieden een meerwaarde aan de opleiding. De stageactiviteiten bestaan overwegend uit (constructie)opdrachten die in voldoende mate aansluiten bij de leerplandoelstellingen. De stageverslagen zijn een goede weergave van de uitgevoerde activiteiten op de stageplaatsen. De praktijkleraar staat in voor de stagebegeleiding en bezoekt de verschillende stageplaatsen. Het toezicht op de kwaliteit van het stageaanbod krijgt voldoende aandacht.
- Het niveau van de toetsen en praktijkopdrachten voldoet. De evaluatie van praktijk is representatief voor de leerplandoelstellingen, de zelfevaluatiemogelijkheden worden zeer goed benut en de leerlingresultaten zijn goed. Uit de evaluatie en rapportering blijkt dat de cijfers binnen de normale spreiding liggen. De leerplandoelstellingen worden meestal in voldoende mate als uitgangspunt genomen bij de evaluatie. De evaluatie voor praktijk is voorbeeldig uitgewerkt en goed afgestemd op de eisen van het beroep. Afgewerkte werkstukken, uitdagende constructieopdrachten, geïntegreerde proeven, resultaten van wedstrijden en gesprekken met leerlingen tonen een goed studiepeil aan.
- In het tweede leerjaar Lassen-constructie en in het specialisatiejaar wordt een geïntegreerde proef uitgewerkt. De begeleiding van de praktische activiteiten is goed. De verslaggeving van de proef van het specialisatiejaar is niet samenhangend en weinig overzichtelijk waardoor het moeilijk af te leiden is welke activiteiten door de leerling uitgevoerd werden. De verslaggeving bestond nog niet uit een geïntegreerd geheel, maar uit een bundeling van deelopdrachten, opgeloste vragen, een laboverslag en een bespreking van de stage. Voor Lassen-constructie sluit de verslaggeving beter aan bij de uitgevoerde praktijkopdracht en is de integratie van de diverse vakken beter verzorgd. De tewerkstelling sluit voor de meeste leerlingen zeer goed aan bij hun opleiding.

3.5 Basisvorming: Geschiedenis in TSO2

Voldoet

Motivering

- In de tweede graad TSO zijn er voldoende afspraken voor ordening en selectie van de leerinhouden op grond van de betrokken leerplancriteria. De historische samenlevingen worden aan de hand van de meest kenmerkende inhouden bestudeerd, de verschillende domeinen van de socialiteit zijn erin vertegenwoordigd en er is ook aandacht voor niet-westerse samenlevingen.
- Er is in elk leerjaar ook aandacht voor een doorloper waar leerlingen vertrouwd gemaakt worden met de diachronische en synchronische benadering van een

historisch probleemveld. Daarmee worden de doelstellingen op het beschrijvende niveau van het geschiedenisonderwijs voldoende gerealiseerd.

- De leerinhouden worden voldoende binnen korte- en lange termijnontwikkelingen gesitueerd, domeinoverstijgende verbanden worden aangetoond, diverse fundamentele probleemstellingen komen aan bod en er is voldoende aandacht voor doelgerichte actualisering.
- Leerlingen krijgen wel opdrachten rond het bestuderen en gebruiken van historische kaarten, doch de historische vaardigheden rond de toepassing van heuristiek en historische kritiek op het graadvereiste niveau, worden te weinig beoefend (ze worden overwegend herleid tot het halen van informatie uit bronnen).
- Door de gedifferentieerde instroom legt de vakgroep nog een te grote nadruk op het inoefenen en vertrouwd maken van de leerlingen rond situering van feiten in het historische referentiekader en het herkennen van de verschillende domeinen van de socialiteit op het niveau van de eerste graad. De opbouw en het systematisch gebruik van een historisch begrippenkader is recentelijk opgestart.
- De leerboeken zijn de leidraad voor het onderwijsproces. De geselecteerde oefeningen in het werkboek vormen het bewijs dat de leerlingen de vaardigheden om informatie uit verschillende soorten bronnen te halen en deze tot inhouden te verwerken, ingeoeft hebben.
- In de beide leerjaren worden audiovisuele en multimediale informatiebronnen geregeld ingezet om leerinhouden inhoudelijk te ondersteunen. Ze dienen weinig (aantoonbaar) als mogelijk bron voor historisch-kritische analyse. Andere informatiebronnen worden overwegend leraargestuurd ingezet. De lessen geschiedenis kunnen zeker nog meer ervaringsgericht en herkenbaar verruimd worden.
- Duidelijke afspraken rond wat leerlingen moeten kennen, het gebruik van het document dat leerlingen toelaat het historisch referentiekader als ordeningskader te zien, de oefeningen in het werkboek die leiden tot schematische- en synthesevaardigheden, zijn middelen die aantoonbaar ingezet worden om het leerproces te ondersteunen. De progressieve leerlijn om de leerlingen tot het gewenste niveau van actief en zelfstandig leren en probleemoplossend denken en handelen te brengen bestaat evenwel overwegend op papier.
- De leerlingenevaluatie is samengesteld uit dagelijks werk en proefwerken. Ze sluit inhoudelijk bij het onderwijsproces aan. Het dagelijks werk is hoofdzakelijk samengesteld uit kleine en grotere herhalingstoetsen. Daarin wordt retrospectief gepeild naar kennis, inzicht en vaardigheden. Daarnaast zijn er enkele taken, die weliswaar weinig gewicht hebben in het geheel van de evaluatie. Evaluatievormen die het actief en onderzoekend leren stimuleren en valideren komen te weinig voor.
- De proefwerken zijn verzorgd, hebben een gevarieerde vraagstelling en sluiten aan bij de geziene leerinhouden. De inhoud van de vragen is voldoende relevant voor wat de historische kennis en historisch inzicht betreft, doch niet alle leerplandoelen komen aan bod vermits kennisgerichtheid de bovenhand heeft.
- In geval van specifieke leerproblemen sluit de begeleiding op vakniveau aan bij deze op schoolniveau (bijv. toepassing van STICORDI⁷-maatregelen).
- Uit de studieresultaten blijkt dat de leerlingen die een tekort hebben voor geschiedenis over het algemeen ook voor andere vakken uit de basisvorming een tekort hebben.
- De vakgroep heeft nog heel wat groeimogelijkheden wat betreft de gezamenlijke leerplanstudie met het oog op het realiseren van verticale leerlijnen rond het beoefenen van de historische vaardigheden (2009/037: o.m. B3, B5-B8, B10).

⁷ STImuleren, Compenseren, Remediëren, Dispenseren

3.6 Basisvorming: Lichamelijke Opvoeding

Voldoet niet

Motivering

- De vaststellingen hebben betrekking op alle studierichtingen van de tweede en derde graad BSO en TSO. De conclusie heeft enkel betrekking op de studierichtingen Auto en Lassen-constructie van de derde graad bso, Bedrijfsvoertuigen en Fotolassen van het derde leerjaar van de derde graad bso en Elektromechanica van de tweede en derde graad TSO.
- De leerplannen worden in alle onderwijsvormen en graden onvoldoende gerealiseerd. Dit is grotendeels het gevolg van een tekort aan sportinfrastructuur (zie verder).
- In de tweede graad BSO en TSO worden de bewegingsgebonden leerplandoelen i.v.m. verdedigingssporten en ritmische vorming en dans⁸ niet in voldoende mate gerealiseerd. Daarnaast krijgen de bewegingsdoelen i.v.m. zelfstandig werken en reflecteren over bewegen⁹ onvoldoende expliciete aandacht. De persoonsgebonden leerplandoelen i.v.m. het ontwikkelen van het zelfconcept en het sociaal functioneren¹⁰ worden onvoldoende behandeld. Bewegings- en persoonsgebonden vakattitudes¹¹ krijgen een impliciete invulling. In het eerste leerjaar van de tweede graad hypothekeert een overaanbod zwemmen de leerplanrealisatie van de overige bewegingsdoelen. De organisatie van het zwemmen en het kortstondige aanbod van sommige sportdisciplines hypothekeert de continuïteit en de diepgang van het leerproces.
- In de derde graad BSO en TSO worden de bewegingsgebonden leerplandoelen i.v.m. reanimatie en EHBO onvoldoende en de bewegingsdoelen i.v.m. houdings- en rugscholing¹² impliciet behandeld. De bewegingsdoelen i.v.m. zelfstandig werken en reflecteren over bewegen¹³ krijgen een impliciete invulling. De persoonsgebonden leerplandoelen¹⁴ en de vakattitudes¹⁵ zijn onvoldoende uitgewerkt. Het kortstondig en niet opeenvolgend aanbieden van een aantal leerinhouden hypothekeert de continuïteit en de diepgang van het leerproces.
- In het derde leerjaar van de derde graad BSO worden de bewegingsgebonden doelen i.v.m. fitness¹⁶ onvoldoende gerealiseerd. Aan de overige bewegingsgebonden¹⁷ en de persoonsgebonden¹⁸ doelen wordt te weinig expliciet gewerkt.
- De graadoverschrijdende leerlijnen voor de aangeboden bewegingsdisciplines ondersteunen de verticale samenhang. Voor de overige doelen (zelfstandig werken, reflecteren over bewegen, persoonsdoelen, vakattitudes) ontbreken leerlijnen.
- De vakgroep zorgt voor een gevarieerd extracurriculair sport- en bewegingsaanbod. Dit draagt bij tot een verdieping en verruiming van het curriculum en het creëren van een sport- en bewegingscultuur.

⁸ Eindtermen 9, 12 en 16.

⁹ Eindtermen 4, 5 en 6.

¹⁰ Eindtermen 24 en 25.

¹¹ Eindtermen 21, 22, 23, 26, 27, 28, 29 en 30.

¹² Eindtermen 17, 18 en 19.

¹³ Eindtermen 3, 4, 5, 6, 7 en 8.

¹⁴ Eindtermen 23, 24 en 25.

¹⁵ Eindtermen 14, 15, 21 en 22.

¹⁶ Eindtermen 2 en 6.

¹⁷ Eindtermen 1, 3, 4, 5, 7, 8 en 9.

¹⁸ Eindtermen 10, 11, 12 en 13.

- De lessen verlopen in een taakgericht en veilig (fysiek en socio-emotioneel) leerklimaat. Leraren en leerlingen onderhouden goede contacten.
- De leraren geven een individuele invulling aan de leerlingenbegeleiding. Voor fysiek zwakke én sterke leerlingen bestaan geen vakafspraken i.v.m. differentiatie en remediëring. Er bestaan evenmin vakafspraken op het vlak van talenbeleid en ICT-gebruik.
- De leerlingenevaluatie is algemeen weinig valide doordat de bewegingsdoelen i.v.m. zelfstandig werken en reflecteren over bewegen, de persoonsdoelen en de vakattitudes onvoldoende gewaardeerd worden. In de tweede graad bestaan voor de meeste sportdisciplinegebonden leerplandoelen gezamenlijke afspraken i.v.m. de evaluatie-inhouden, de observatiepunten, de kwantitatieve evaluatiecriteria en de puntenverdeling. In de derde graad krijgt de leerlingenevaluatie een meer leraargebonden invulling.
- De vakgroepwerking is gebaseerd op betrokkenheid en vakinhoudelijke deskundigheid. De leraren overleggen regelmatig formeel en informeel. Het vakoverleg handelt voornamelijk over organisatorische onderwerpen; inhoudelijke onderwerpen komen nauwelijks aan bod. De gevolgde nascholing is voornamelijk praktijkgericht.
- De school beschikt over onvoldoende eigen sportinfrastructuur. Zij compenseert dit door een overmatig zwemaanbod te organiseren en een beroep te doen op externe infrastructuur. De verplaatsingen naar de externe locaties herleiden de effectieve curriculumtijd tot 55 % à 60 % van de voorziene tijd. De eigen indoorinfrastructuur is niet geschikt voor groepen groter dan 20 leerlingen. De sportzaal beschikt niet over een bergruimte. Dit beperkt de functionele bewegingsruimte en levert een veiligheidsrisico op. De indoor- en outdoorsportinfrastructuur (basketbalterrein) van de school zijn onvoldoende onderhouden. De vloerbedekking van de outdoorinfrastructuur levert een verhoogd risico bij nat weer.

3.7 Basisvorming: Project Algemene Vakken BSO3 en BSO3,3

Voldoet niet

Motivering

- De documentenstudie waarop het erkenningsonderzoek zich baseert, bewijst dat een aantal clusters van leerplandoelen vorig schooljaar te weinig (aantoonbaar) aandacht kregen: zelfstandig of in teamverband problemen oplossen, budgetbeheer, leren solliciteren,... of bewust worden doorgeschoven naar het derde leerjaar van de derde graad, waardoor voor die leerlingen die geen specialisatiejaar volgen een aantal leerplandoelstellingen niet gerealiseerd worden. Zij maakten onder meer hierdoor geen kennis of deden geen gerichte ervaring op met de brede waaier aan mogelijkheden van levenslang leren. Dit doorschuiven van een aantal leerinhouden en het overwegend kennisgericht doorgeven ervan hypothekeert de leerplanrealisatie van de derde graad leerplan (D/2003/0279/001) én het specialisatiejaar leerplan(D/2006/0279/019). Hoewel dit binnen de vakgroep overlegd werd, is de leerplanrealisatie per leerplan nog niet gewaarborgd. De conclusies van het erkenningsonderzoek steunen overwegend op leerlingendocumenten van het vorig schooljaar. Deze getuigen van een, in een aantal lesgroepen reeds bijgestuurde, doch nog steeds te weinig voldoende gerichtheid op een leerplanrealisatie die progressief, en dus volgens een uitgewerkte strategie, een volledige zelfstandigheid bij de leerlingen beoogt. De gewijzigde attributie voor de beide leerjaren en de verschillende studierichtingen toont dat er een grote inzet bestaat om de al ingeslagen weg naar een volledig op het leerplan gerichte aanpak, verder uit te bouwen. Uit lesobservaties en gesprekken is gebleken dat deze aanpak dit jaar door de hele vakgroep gevolgd wordt. Nadat het probleem werd vastgesteld tijdens de doorlichting, hebben de vakgroep en de directie voldoende garantie tot bijsturing voorgelegd. Vandaar dat het vastgestelde probleem niet leidt tot een beperkt gunstig advies.

- Daar waar de leerplandoelen en eindtermen, zowel in de derde graad overwegend, maar in het derde leerjaar van die graad uitsluitend, geformuleerd zijn in termen van het zelfstandig beoefenen van vaardigheden (zelfstandig gebruiken, beoordelen, bewerken, selecteren, aanwenden, integreren...) ligt de nadruk van het leerstofaanbod te veel op kennisverwerving en -overdracht. Dit blijkt uit de overwegend leraargestuurde aanpak van leerinhouden, taken en opdrachten.
- Uit de documentenstudie blijkt dat de gehanteerde leerwerkschriften, aangevuld met verzorgd samengestelde en actualiteitsgerichte cursussen, bepalend zijn voor de behandeling van de leerinhouden, eerder dan het leerplan. Een aantal domeinen (tijd- en ruimtebewustzijn en maatschappelijk en ethisch bewustzijn) komen uitgebreid aanbod en een aantal thema's wordt zeer uitgediept, terwijl een aantal andere doelstellingen daardoor nauwelijks gerealiseerd worden of zeker niet op het graadvereiste niveau. Het domein 'organisatiebekwaamheid' wordt weinig expliciet ingebouwd in het curriculum en ook op het gebied van zelfstandig informatie verwerven, ordenen en selecteren wordt weinig aantoonbaar doelgericht gewerkt.
- In een aantal taken wordt de kritische zelfreflectie op het product van de opdrachten bevraagd, maar er zijn te weinig sporen dat dit op een systematische manier gebeurt en met het oog op bijsturing van het leerproces. Deze reflectie gebeurt bovendien te weinig in grotere en meer complexe opdrachten. Attitudes die samenhangen met dit domein worden ook niet betrokken in de evaluatie.
- Het gebruikte lesmateriaal is te weinig gericht op zelfstandigheidsontwikkeling wat betreft toepassingen in functionele contexten (bijv. gebruik van authentieke documenten). Wel worden externe deskundigen aangetrokken (o.m. OCMW in III,3) of wordt een thema via een extramurale activiteit in een functionele context geplaatst (o.m. bezoek aan de rechtbank, stadsbezoek in III,2 bezoek aan een bedrijf in III,3), doch de daaraan gekoppelde opdrachten zijn steeds volledig door de leraar gestuurd. De ontwikkeling van eenvoudige taakopdrachten naar meer complexe opdrachten waardoor heel wat informatieverwervende, groepsdynamische en communicatieve processen op een geïntegreerde wijze en via een progressieve leerlijn doorlopen en ingeïfend worden, ontbreekt.
- Er is aandacht voor de actualiteit, maar in de verwerking ervan zijn grote verschillen. In sommige gevallen is de inbreng van de leerlingen in geringe mate aantoonbaar.
- De belangrijkste doelen m.b.t. 'functionele ICT-geletterdheid' worden voldoende aantoonbaar gerealiseerd. Wat de taalvaardigheid van de leerlingen betreft is gebleken dat de implementatie van het goed uitgewerkte taalbeleid binnen de school nog in een beginfase zit.
- De taakopdrachten zijn zowel in de derde graad als in het specialisatiejaar gestuurd (bekijk, lees en beantwoord volgende vragen). Strategieën die leerprocessen onderbouwen worden weinig geoefend. Procedures, concrete stappenplannen met duidelijke structuur en opbouw, opeenvolgende en gefaseerde stappen - wat, hoe, lukt het of niet? en bijsturen (OVUR)¹⁹ en allerlei vormen van zelf- en peerevaluatie worden slechts zelden gebruikt. Het werken vanuit doelstellingen en het hele didactische proces daarop afstemmen gebeurt nog te weinig systematisch.
- De leerlingenevaluatie is onvoldoende afgestemd op de leerplanvisie die vaardigheden en attitudes beklemtoont. De evaluatie van het vorig schooljaar was, ook in de lesgroepen die al duidelijk van een meer leerplangerichte aanpak getuigden, geen volwaardige weerspiegeling van de betere accenten in het studiemateriaal en de lespraktijk. Een deel van de punten staat op proefwerken die overwegend reproductiegericht zijn. De rest van de punten wordt gegeven aan taken, die weinig naar het zelfstandig beoefenen van vaardigheden peilen en kennis toetsen. Het concept permanente evaluatie wordt binnen de vakgroep ingevuld door gespreide evaluatie. Vakgebonden attitudes worden zelden in kaart gebracht en er ontbreken hanteerbare en gelijkgerichte meetinstrumenten voor de beoordeling van bepaalde

¹⁹ OVUR: Oriënteren, Voorbereiden, Uitvoeren, Reflecteren

vaardigheden. Indien men rekening houdt met de leerplandoelen was de evaluatie dus onvoldoende valide. Het evaluatiesysteem en de puntenverhoudingen op schoolniveau zijn weinig ondersteunend voor alternatieve evaluatievormen. Leerbevorderende en remediërende geschreven commentaren zijn een zeldzaamheid.

- Terwijl een verticale leerlijn op het vlak van inhouden en thema's aanwezig is, heeft de vakgroep nog geen leerlijn uitgestippeld voor de geleidelijke opbouw van te verwerven vaardigheden en voor een toenemende complexiteit van de opdrachten. Het accent op strategieën die leiden tot toenemende zelfstandigheid en organisatiebekwaamheid kreeg nog onvoldoende aandacht. Een gemeenschappelijk concept voor het op graadvereiste niveau realiseren van de eindtermen van de derde graad en het derde specialisatiejaar bestaat misschien informeel doch is onvoldoende aantoonbaar in de leerlingendocumenten die aan de inspectie werden voorgelegd. Positief is dat PAV de geïntegreerde proef (GIP) taalkundig en structureel ondersteunt.
- De leraren creëren een positief leerklimaat in de lespraktijk en door hun positieve bevestiging stimuleren ze de betrokkenheid en het engagement van de leerlingen. De vakgroep speelt kort op de bal bij het detecteren en remediëren van leerproblemen.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Motivering

- De school beschikt over een beleidstekst op leerlingenbegeleiding met richtlijnen op school- en lerarenniveau. Op vlak van leerbegeleiding legt zij hierin de nadruk op o.m. het ontwikkelen en stimuleren van de leerbekwaamheid. Naast deze preventieve maatregelen voorziet dit document ook in curatieve maatregelen.
- In realiteit valt de klemtoon bij leerbegeleiding hoofdzakelijk op curatieve acties. De school neemt heel veel initiatieven om een taakgericht leerklimaat te scheppen en handhaven en om tekorten te remediëren. De school organiseert voor alle leerlingen morgen-, middag- en avondstudie. Leerlingen in de doorstromingsrichtingen van de tweede graad TSO zijn verplicht om deel te nemen aan de morgen- en avondstudie. Remediëring en inhaaltoetsen gebeuren voornamelijk tijdens de middagstudie en de 'werkstudie' op woensdagnamiddag.
- Leerlingen met dyslexie worden goed opgevolgd. Zij kunnen genieten van sticordi-maatregelen²⁰. De school wil het dyslexiebeleid verruimen naar een leerstoornissenbeleid. In die optiek is de school gestart met het opstellen van klasprofielen waarin de zorgvragen en de ondersteunende maatregelen zijn opgelijst. Ook GON²¹-leerlingen kunnen rekenen op gepaste ondersteuningsmaatregelen.
- De cel leerlingenbegeleiding volgt de leerlingen van nabij op. De verzamelde informatie is voornamelijk vaststellend; remediërende acties worden niet systematisch geëxpliciteerd.
- Het bereik van de preventieve leerbegeleiding is beperkt. In het eerste leerjaar van de tweede graad besteden de vakken wiskunde en Nederlands voor het tso en project

²⁰ Stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen.

²¹ Geïntegreerd onderwijs.

algemene vakken voor het BSO expliciete aandacht aan leren leren. In deze vakken bestaan aanzetten voor de introductie van leerstrategieën (OVUR²²). In de andere vakken zijn hiervan nauwelijks sporen te vinden. Op schoolniveau wordt dit facet onvoldoende aangestuurd.

- Vanuit de GOK-werking werd de voorbije jaren zwaar ingezet op het implementeren van activerende werkvormen. In de onderzochte vakken zijn hiervan leraargebonden sporen te vinden. Het gebruik van het digitaal leerplatform is eveneens leraarafhankelijk. De school voert aan dat de recente systeemverandering de dynamiek op dit vlak heeft afgeremd.
- Het leerlingvolgsysteem wordt voornamelijk benut voor de opvolging van de socio-emotionele begeleiding. Het wordt evenwel amper aangewend voor de opvolging van de leerbegeleiding. Leraren hebben geen rechtstreekse toegang tot het leerlingvolgsysteem.
- De school heeft weinig zicht op de kwaliteit van haar leerbegeleiding omdat ze de effecten van de genomen initiatieven onvoldoende in kaart brengt.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid.

Motivering

- Voor de visie op evaluatie verwijst de school naar de leerplannen. De school verwacht van de leraren dat ze duidelijke afspraken maken met hun leerlingen m.b.t. wat men wil bereiken binnen welke tijd, welke middelen men daarvoor gebruikt, hoe er geëvalueerd wordt en hoe er feedback en remediëring kan gegeven worden indien het doel niet bereikt werd. De validiteit en de representativiteit van de evaluatie worden nog niet beleidsmatig aangestuurd en gecontroleerd, maar men verwacht van de leraren en de vakgroepen dat ze dit in voldoende mate bewaken. De klastitularis is verantwoordelijk voor het bijhouden van de notulen en de leerlingenfiches met alle afspraken, beslissingen van de klassenraad, remediëringen en resultaten. Bij B- en C-attesten tonen de notulen duidelijk aan welke initiatieven er genomen werden om de leerling in de loop van het schooljaar te begeleiden en te helpen. Een kopie van de synthesebladen en de notulen wordt aan de ouders bezorgd.
- Via het schoolwerkplan krijgen de leraren een leidraad om hun evaluatiepraktijk af te stemmen op de schoolvisie. Er zijn duidelijke organisatorische en praktische afspraken voor de evaluatiepraktijk qua aantal rapporten, tussentijdse examens voor de hoofdvakken in het eerste leerjaar van de tweede en de derde graad TSO en het gewicht van dagelijks werk en examens op basis van de onderwijsvorm en het leerlingenprofiel. De verhouding examens t.o.v. dagelijks werk gaat van 60 % voor de theoretisch georiënteerde TSO-studierichtingen, naar 50 % voor de praktisch georiënteerde TSO-studierichtingen tot 40 % voor de BSO-studierichtingen. Per periode in het schooljaar zijn er in de leidraad duidelijke richtlijnen m.b.t. de organisatie van de evaluatie, de communicatie en rapportering, de klassenraden, de oudercontacten en de remediëringsinitiatieven. De verwerking van de punten gebeurt elektronisch. De deliberatie gebeurt op basis van deliberatielijsten en een overzichtstabel. Duidelijke deliberatiecriteria ontbreken nog, maar het eindtotaal en het overzicht van de tekorten zijn steeds het uitgangspunt. In de tweede graad en in het eerste leerjaar van de derde graad TSO is er uitzonderlijk een uitgestelde beslissing. Voor verscheidene leerlingen worden er in hun eindjaar nog beslissingen uitgesteld op basis van een enkel vak of deelvak, hoewel deze uitgestelde beslissingen in meer dan 90 % van de gevallen resulteren in een A-attest.

²² Oriënteren, voorbereiden, uitvoeren en reflecteren.

- Er wordt voldoende geëvalueerd en tijdig gerapporteerd via rapporten, brieven en de schoolagenda. Indien nodig of gewenst worden de ouders uitgenodigd voor een gesprek en/of heroriënteringsvoorstel. De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen wordt niet beleidsmatig opgevolgd of gecontroleerd. Het gewicht van attitudes in de evaluatie wordt door de individuele leerkracht bepaald (voor maximum 20 % van het dagelijks werk, hoewel soms 40 % genomen wordt). De evaluatiegegevens worden gebruikt als basis voor remedieringsafspraken en bij functionerings- en begeleidingsgesprekken met leraren. De attestering en advisering gebeuren op basis van de jaarresultaten en vanuit een individueel begeleidingstraject.
- Er zijn weinig sporen van professionalisering, vakoverleg en nieuwe inzichten van leraren en coördinatoren rond evaluatie. De evaluatie verloopt overwegend traditioneel via toetsen en examens, is overwegend productgericht en behoort tot de autonomie van de individuele leraar. De validiteit van de evaluatie is eveneens vakgroep- en leraar-afhankelijk en is niet voor alle vakken gegarandeerd. Voor praktijk zijn er, afdelingsafhankelijk, goed uitgewerkte zelfevaluatiedocumenten waarbij zowel het product, het proces als de vakattitudes geëvalueerd worden. Soms ervaart men de sturing vanuit het beleid als contraproductief of te administratief belastend waardoor goede voorbeelden uit een afdeling niet of beperkt gemultipliseerd worden in een andere afdeling of vakgroep.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De schoolleiding stelt een kwaliteitsvol onderwijs dat voldoende afgestemd is op de actuele vragen van het bedrijfsleven voorop. Een rustig, respectvol en ordevol leef- en leerklimaat zijn daartoe de noodzakelijke voorwaarden en daar wordt prioritair heel wat aandacht aan besteed.
- De randvoorwaarden voor een participatieve besluitvorming in de directieraad zijn aanwezig. Er werd een duidelijk organisatieschema uitgetekend waaruit blijkt dat vele verantwoordelijkheden en taken worden gedelegeerd naar technisch-adviseurs (TA's), vakgroepen en thematische werkgroepen. De beslissingen worden in de directieraad genomen, over het algemeen op basis van consensus. De ontwikkelde voorstellen worden doorgaans voor overleg en advies aan de overlegstructuren voorgelegd. Ook het participatierecht van de leerlingen wordt ernstig genomen. De bijdrage van de pedagogische raad, is eerder beperkt. De inbreng betreft veeleer aanpassingen aan praktische punten dan het ontwikkelen van gedragen adviezen over inhoudelijke of innoverende projecten. Meestal is het de schoolleiding of de directieraad die, afhankelijk van het bevoegdheidsdomein, het initiatief voor innovatie of voor bijsturing van de lopende initiatieven neemt.
- De inrichtende macht is operationeel nauw betrokken bij de schoolwerking, vooral op financieel en infrastructureel gebied.
- Het directieteam kent een duidelijke taakverdeling en werkt in goed overleg samen. De directeur is verantwoordelijk voor het algemeen beleid en bewaakt de pedagogische leiding voor de vakken van de basisvorming. De adjunct-directeur samen met de technisch adviseurs zijn verantwoordelijk voor de organisatie, de concrete werking en de opvolging van het pedagogisch-didactisch handelen van hun afdeling en/of vakgroep.
- Terwijl de leerplanrealisatie voor de meeste technische- en praktijkvakken duidelijk aangestuurd en opgevolgd wordt, is dit voor de algemene vakken veel minder het geval. De vele suggesties uit de leerplannen m.b.t. activerende werkvormen en vernieuwingen in de onderwijspraktijk worden niet opgenomen als prioritaire beleidsaspecten. Het gebrek aan aansturing en coördinatie en het ontbreken van ondersteuning tijdens de uitvoeringsfase, leidt tot een vak- en leraarafhankelijke invulling van pedagogische streefdoelen. Een aantal interessante nieuwe voorstellen

vanuit de vakgroepen (attitude-evaluatie, meer efficiënte vakgroepwerking) werden mede daardoor niet gemultipliceerd.

- De aandacht voor vernieuwing en dynamisering van het onderwijs is eerder gering. Er is een nascholingsplan doch dit is weinig functioneel omdat duidelijke prioriteiten en implementatiestrategieën ontbreken.
- Het taalbeleid bevindt zich in een ontwikkelingsfase. Daar waar de doelstelling duidelijk behartigd wordt om leerlingen met vreemde talen en culturen vertrouwd te maken, moet een correct taalgebruik door voorbeeldgedrag en permanente aansturing een vast element van de hele schoolcultuur worden.
- Met het oog op kwaliteitsbewaking van het onderwijsproces heeft de school, naast het schoolwerkplan een aantal specifieke visieteksten. Ze bevatten overwegend eerder algemeen geformuleerde doelstellingen, Daardoor wordt het meten van effecten met het oog op kwaliteitsverbetering moeilijk. Daarnaast worden de vakgroepen te weinig doelgericht aangestuurd om o.m. te reflecteren over het onderwijs- en leerproces en de leerprestaties van de leerlingen. De school besteedt wel heel wat aandacht aan instroomgegevens, gegevens over de resultaten in het vervolgonderwijs en de doorstroming naar de arbeidsmarkt, en ze participeert aan de bevestigingen van externe organisaties. Deze initiatieven leveren heel wat informatie op, maar die wordt voorlopig in onvoldoende mate geanalyseerd, of de conclusies zijn te vaag geformuleerd om tot mogelijke kwaliteitsverhoging van de daaraan gerelateerde processen te leiden.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De gunstige attesteringsgegevens.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De zorg voor leerlingen.
- Het leer- en leefklimaat.
- De materiële uitrusting voor het specifiek gedeelte van alle studierichtingen.
- Het aanbod van extra-muros activiteiten en de internationale projecten.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het schoolwerkplan.
- De schoolorganisatie.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerplangerichtheid voor PAV.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De preventieve leerbegeleiding.
- Het afstemmen van de evaluatie op de leerplandoelstellingen.
- De implementatie van het taalbeleid.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het bewaken van de leerplanrealisatie.
- De opvolging van de vakgroepwerking.
- De interne kwaliteitszorg.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerplanrealisatie en sportinfrastructuur voor Lichamelijke Opvoeding voor de hele school.
- De leerplanrealisatie voor praktijk en stage autotechniek in bso III,3 Bedrijfsvoertuigen

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

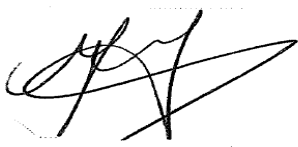
STRUCTUURONDERDEEL	Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Elektromechanica	Lich. Opvoeding	
Graad 3 BSO Auto	Lich. Opvoeding	
Graad 3 BSO Bedrijfsvoertuigen	Lich. Opvoeding	PV/stage Autotechniek
Graad 3 BSO Fotolassen	Lich. Opvoeding	
Graad 3 BSO Lassen-constructie	Lich. Opvoeding	
Graad 3 TSO Elektromechanica	Lich. Opvoeding	

DE INSPECTIE OORDEELT DAT DE INSTELLING DE TEKORTEN ZELFSTANDIG EN ZONDER EXTERNE ONDERSTEUNING KAN REMEDIEREN.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 2 december 2014** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Johanna Coeman

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: